LIBRIS | We know books

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Alina Perțea

EDUCAȚIE CIVICĂ

Manual pentru clasa a IV-a

București, 2021

LIBRIS | We know books

CUPRINS

Competențe generale și competențe specifice 5
Prezentarea manualului 8
Bine te-am regăsit! 10

Recapitulare inițială 11
Evaluare inițială 13

UNITATEA 1. LOCURI DE APARTENENȚĂ (I) 15
1. Localitatea și domiciliul 16
2. Tradiții locale 18
3. Țara natală, țara în care locuiesc 20
4. Însemnele țării: drapelul, imnul, stema, ziua națională. Dragostea față de țară 23

5. Recapitulare 26
6. Evaluare 28

UNITATEA 2. LOCURI DE APARTENENȚĂ (II) 29
1. Europa și Uniunea Europeană 30
2. Însemnele Uniunii Europene: drapelul, imnul, Ziua Europei 32
3. România, membră a Uniunii Europene 34

4. Recapitulare 36
5. Evaluare 38

6. Recapitulare semestrială 40
7. Evaluare semestrială 43

UNITATEA 3. RAPORTURILE NOASTRE CU CEILALȚI OAMENI. VALORI ȘI NORME MORALE 45
1. Bine/rău. Altruism/egoism 46
2. Cinste/necinste. Respect/lipsă de respect 49

LIBRIS | We know books

3. Responsabilitate/lipsă de responsabilitate. Solidaritate/lipsă de solidaritate 52
4. Norme morale. Rolul normelor morale 55

5. Recapitulare 57
6. Evaluare 59

UNITATEA 4. RAPORTURILE NOASTRE CU CEILALȚI OAMENI. COMPORTAMENTE MORAL-CIVICE 61
1. Comportamente moral-civice în familie 62
2. Comportamente moral-civice în școală 64
3. Comportamente moral-civice în grupul de prieteni 66
4. Comportamente moral-civice în locuri publice 68
5. Comportamente prosociale – ajutorare și sprijin; cooperare și competiție 70
6. Comportamente prosociale – toleranță, voluntariat 74
7. Comportamente antisociale. Schimbarea comportamentelor 77
8. Drepturile universale ale copilului 81

4. Recapitulare 85
5. Evaluare 87

6. Recapitulare semestrială 89
7. Evaluare semestrială 91

8. Recapitulare finală 93

LIBRIS | Welinow books

1. LOCALITATEA ȘI DOMICILIUL

EXPLORĂM

ACTIVITATE ÎN PERECHI

1. Priviți imaginile și citiți prezentările, apoi rezolvați sarcinile.

Elena, Piatra Neamț – olimpică la Limba și literatura română

Încă de la naștere, mi-am petrecut primii ani ai copilăriei într-un cămin în care părinții mei aveau o cameră închiriată. Îmi amintesc cum alergam pe holurile lungi, că era o baie comună cu cabine pentru duș și aragazul era în camera în care dormeam. După aceea, întâi ne-am mutat cu bunicii, pentru o scurtă perioadă, apoi părinții au cumpărat un apartament micuț la marginea orașului.

Teo, București – membru în consiliul elevilor

De când mă știu, am locuit într-un apartament la bloc, dar am avut mereu camera mea. Cu fiecare schimbare importantă din viața mea, am redecorat camera cu ajutorul părinților. Mă bucur că locuiesc aici de atâția ani, pentru că mi-am făcut mulți prieteni la bloc. Mi-ar fi greu să mă mut.

Dora, lângă Oradea – patinatoare de performanță

De când m-am născut, locuiesc cu părinții într-o zonă de la marginea orașului Oradea. Avem o curte modestă în care eu mi-am petrecut multe ore de joacă fie singură, fie cu prietenii. Poate nu e cea mai frumoasă, dar pentru mine poate deveni oricând orice loc magic îmi doresc. Știu că într-o zi nu vom mai locui aici, dar va rămâne mereu casa mea preferată.

a. Completați, pe caiet, ce ați aflat despre cei trei copii referitor la locuințele lor, folosind sugestia de mai jos.

Elena	Teo	Dora
– a copilărit în mai multe case;	...	...

b. Vizionați, în varianta digitală a manualului, prezentarea celor trei localități din care sunt copiii și notați câteva lucruri care vă plac la acestea.

Piatra Neamț

Oradea

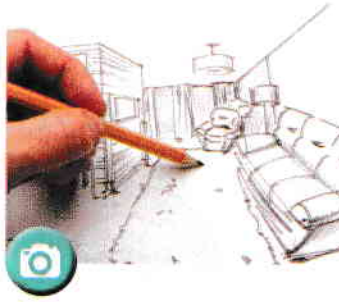

București

UBRIS We know books

• Descrie casa în care locuiești, prezentând ce îți place cel mai mult la aceasta, ce ai dori să schimbi sau nu și cât ești de atașat(ă) de locul respectiv. Însoțește descrierea de o schiță desenată sau de o machetă.

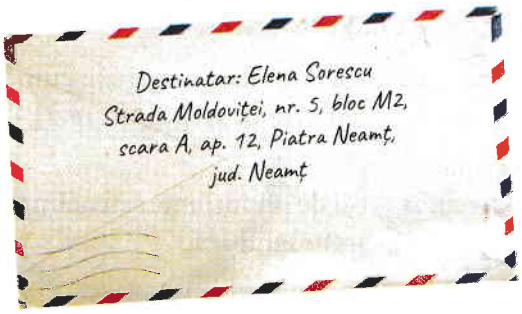

Casa în care locuiește o persoană în mod obișnuit se numește **domiciliu**. Acesta se află, alături de alte case, într-o așezare omenească. Așezarea omenească de tipul cătunului, al satului, al orașului mic sau mare se numește **localitate**. Localitatea natală este cea în care s-a născut o persoană, iar localitatea de reședință este cea în care trăiește (și care poate fi aceeași cu localitatea natală). Oamenii care locuiesc împreună într-o localitate alcătuiesc **comunitatea** localității respective, aparținând acesteia.

Îți amintești din clasa a III-a ce este persoana?

1. Scrie-ți adresa completă pe caiet.

ACTIVITATE ÎN GRUPURI MICI

2. Prezentați localitatea în care trăiți prin una din modalitățile sugerate.

Poți folosi ce ai aflat deja de la geografie.

filmare

colaj foto

machetă

- Menționați obiective turistice sau locuri importante pentru localitatea voastră.
- Printați o hartă a localității voastre găsită pe internet și marcați pe ea zonele în care se află clădirile în care locuiți.
- Descrieți locurile în care vă place să mergeți sau să vă petreceți timpul liber cu familia sau cu prietenii.

ACTIVITATE ÎN GRUPURI MICI

- Sub deviza „Localitatea mea e marea mea casă", realizați o listă de acțiuni pe care le puteți face voi pentru:
  - a păstra curățenia în localitatea voastră/cartierul vostru;
  - a înfrumuseța localitatea voastră/cartierul vostru;
  - a face cunoscut(ă) cartierul vostru/localitatea voastră.

LIBRIS We know books

2. TRADIȚII LOCALE

EXPLORĂM

1. ACTIVITATE ÎN PERECHI. Vizionați, în varianta digitală a manualului, prezentarea Călușului, vechi obicei românesc, asemănător altor obiceiuri întâlnite în Portugalia sau în sudul Marii Britanii.

- Accesați apoi linkul de YouTube https://www.youtube.com/watch?v=sImsZJ7cX0o&ab_channel=MirceaStefan pentru a vedea dansul călușarilor sau scanați codul QR alăturat și rezolvați sarcinile.

a. Descrieți costumul călușarilor.
b. În ce zone din țara noastră se întâlnește acest obicei?
c. De când există acest obicei?

2. Descrie, în două-trei enunțuri, cum te-ai simțit vizionând dansul călușarilor și explică motivele pentru care crezi că te-ai simțit așa.

VALORIFICĂM

1. Apreciază cât de importante sau neimportante sunt calitățile călușarilor menționate mai jos și argumentează.

Calitatea	1 deloc important	2 puțin important	3 nici important, nici neimportant	4 important	5 foarte important
Seriozitatea în pregătirea dansului					
Rezistența pe parcursul dansului					
Implicarea în păstrarea obiceiului					

ACTIVITĂȚI ÎN GRUPURI MICI

2. Realizați o listă de motive pentru care considerați că este bine să se păstreze anumite obiceiuri pe care le cunoașteți sau despre care ați auzit (ale familiei, de la nuntă sau botez, de Anul Nou și altele).

3. Spuneți cum se pot îmbina obiceiurile familiei cu cele ale comunității, dând exemple.

Acolo unde trăiesc eu, oamenii organizează, la începutul lui septembrie, un târg prin care marchează începutul toamnei.

În familia lui Eli a devenit o tradiție să contribuie la obiceiul comunității cu o tarabă cu dulciuri făcute în casă.

UBBIS We know books

REȚINEM

Tradiția denumește toate acele obiceiuri și credințe specifice unei comunități, care se păstrează de mult timp și se transmit din generație în generație. Tradițiile pot fi ale unei familii, ale comunității locale sau specifice unui popor. Ele pot fi (ușor) diferite de la o zonă la alta, dar pot fi asemănătoare cu tradițiile altor popoare.

ACȚIUNE

1. ACTIVITATE ÎN PERECHI. Folosiți sugestia de mai jos pentru a răspunde la întrebare. Completați pe caiet cu toate informațiile pe care le aveți.

• Dansul Călușului este o tradiție?

2. Realizează o listă cu tradițiile despre care știi că există în familia ta sau în comunitatea ta. Analizează lista cu cei din familie, apoi completeaz-o cu detalii, folosind modelul de mai jos.

Tradiția	Când se desfășoară	Unde se desfășoară	Cine participă	De când există	Alte detalii
Ziua fratelui meu	1 iunie	În centre de plasament	Familia mea, copiii din centrele de plasament și personalul de acolo	De când fratele meu a împlinit 7 ani	Atunci a aflat fratele meu că există și ce sunt centrele de plasament și a vrut să le ofere copiilor de acolo o bucurie, așa că își serbează ziua cu ei.

3. ACTIVITATE ÎN PERECHI. Ce tradiții poți începe în familia ta? Discutați și găsiți variante care se potrivesc familiilor voastre. Prezentați apoi familiei sugestiile voastre și luați o decizie.

Familia mea nu are nicio tradiție. Toți suntem foarte ocupați și petrecem puțin timp împreună. E momentul să ne găsim o tradiție.

LIBRIS We know books

3. ȚARA NATALĂ, ȚARA ÎN CARE LOCUIESC

1. ACTIVITATE ÎN PERECHI. Citiți cele două texte, apoi rezolvați sarcinile.

ROMÂNIA PITOREASCĂ

de Alexandru Vlahuță

ÎNTRE ȚĂRMURILE NOASTRE

„[...] Sub tainica mângâiere a lunei, Dunărea culcată-ntre păduri, care-i aduc aminte de izvoarele-i depărtate, pare că visează. Câte-a mai văzut, Doamne, și câte mai știe Dunărea asta a noastră, când ar sta ea să le povestească pe toate!... Din vremurile tulburi, de pe când pământul nu-și așezase încă neamurile-n granițî hotărâte, roiau popoarele pe malurile ei atrăgătoare. [...] Popoarele vechi s-au risipit, iar altele au odrăslit[1] și s-au ridicat pe sfărâmăturile lor, și crai din toate părțile lumii și-au năpustit pe-aici oștile în războaie, din strășnicia cărora s-au dezlegat și lămurit cele mai mari evenimente în istoria omenirei. Rămâi uimit, când stai să cugeți ce de noroade s-au vânturat pe malurile Dunării...

Pe drumu-i lung, de trei mii de kilometri, Dunărea dă viață la 30 de orașe, din care trei sunt capitale, soarbe 120 de râuri, sparge două șiruri de munți și în falnicu-i mers spre mare, își ascultă gloria cântată-n șase limbi; dar doina[2], adânc mișcătoarea doin' a României, o farmecă într-atâta, că-și dă acestei țări cea mai frumoasă și mai bogată jumătate din stăpânirea valurilor ei. Nici nu se putea visa un dar mai prețios și mai binefăcător pentru patria noastră..."

FLUVIUL DUNĂREA

Dunărea, al doilea fluviu ca lungime din Europa, izvorăște din munții Pădurea Neagră, aflați în Germania. Dunărea curge către sud-est, pe o distanță de 2 858 km, până la Marea Neagră. La vărsarea fluviului în Marea Neagră s-a format Delta Dunării.

Dunărea este un important drum fluvial internațional, curgând prin zece țări (Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, România, Bulgaria, Republica Moldova, Ucraina) și are afluenți din alte șapte țări. Trece prin patru capitale de stat: Viena, Bratislava, Budapesta și Belgrad.

(adaptare după https://ro.wikipedia.org/wiki/Dun%C4%83rea)

• Comparați, cu ajutorul unei diagrame asemănătoare celei de mai jos, informațiile desprinse din cele două texte.

[1] a odrăsli – a se naște.
[2] doină – (aici) cântec popular de dor și dragoste.

LIBRIS We know books

• ACTIVITATE ÎN GRUPURI DE 4. Completați, pe o coală A4, un tabel cu patru cadrane, fiecărui membru al grupului revenindu-i un cadran. Discutați apoi cele scrise de fiecare, completați și prezentați colegilor ceea ce ați scris.

Mi s-a părut interesant că	**Nu am știut că ... .**
M-a impresionat că	**M-am bucurat că ... .**

M-am născut în...

1. ACTIVITATE ÎN GRUPURI MICI. Imaginați-vă că Dunărea este un copil care acum trăiește în România și vă spune povestea lui. Scrieți împreună această poveste, completând informațiile din cele două texte cu răspunsurile la întrebările de mai jos și informațiile desprinse din imagini.

a. Unde s-a născut Dunărea?
b. Prin ce țări a călătorit?
c. De unde credeți că a aflat despre frumusețile României?
d. Cum credeți că și-ar prezenta Dunărea țara natală și țara în care locuiește acum?

Aceștia sunt o parte dintre prietenii Dunării care vin cu vești din țară.

Dunărea în Germania

Dunărea în Ungaria

Dunărea în România

2. Scrie și tu povestea ta, după modelul Dunării, precizând în ce țară te-ai născut, în ce țară trăiești și cum ți-ai prezenta țara natală și/sau în care trăiești.

Țara natală, cea în care s-a născut o persoană, poate fi aceeași cu **țara în care locuiește** sau nu. Oamenii care trăiesc în aceeași țară, vorbesc aceeași limbă și au aceleași tradiții (sau unele mult asemănătoare) alcătuiesc **comunitatea națională**.